

צבת בצבת עשויה

הרינו מגישים לקוראינו את החוברת השנייה של 'חוליות' מתוך הרגשה של קורת-רוח וציפייה. החוברת הראשונה זכתה לתשומת-לב ניכרת מצד ציבור הקוראים ואוהבי ספרות יידיש ואף להערכה חיובית. כל המהדורה (350 עותקים) אזלה, ולא היה לאל ידינו להיענות לפניית הרבות שבאו באיחור. הפעם אנו מדפיסים 700 עותקים ומקווים להיענות לכל דורש.

מתוך מאמץ מתמיד לתור אחר מקורות מיון, שיהיה בהם כדי להבטיח את הוצאתו לאור הסדירה של כתב-העת, הגענו לידי הסכם של שותפות עם הפקולטה למדעי הרוח ומכון כ"ץ לחקר הספרות העברית באוניברסיטת תל-אביב. שותפות בין מוסדות להשכלה גבוהה ומכוני מחקר נראית לנו חיובית מעיקרה ופותחת אפשרויות של רב-שיח מדעי ומחקרי והרחבה ניכרת של חוגי הקוראים. לא כל שכן כאשר מדובר בשותפות בין יידידים.

כדי להבליט את השותפות עם מכון כ"ץ לחקר הספרות העברית, ציינו בפירוט בכותרת המשנה של כתב-העת: **דפים למחקר ספרות יידיש וזיקותיה לספרות העברית**. היבט זה היה מקובל עלינו מלכתחילה, בעצם העובדה שמדובר בכתבי-עת שלשונו עברית והוא מכון לקהל קוראי עברית ואוהבי הספרות העברית לדורותיה.

סוכם בינינו, שכתב-העת יראה אור פעם בשנה (או שלוש פעמים בשנתיים) ומתכונתו תהיה דומה למתכונת הראשונה. כל המנויים, שחתמו על שתי חוברות, יקבלו כמובן את החוברת הזאת עם הופעתה.

אל המערכת הפעילה צורפה ד"ר חיה ברייצק מאוניברסיטת חיפה, מומחית לפולקלור ולמחקר הסיפור העממי ומתמחה בפולקלור של יהודי פולין, ובעיקר זה שביידיש. תרומתה כבר ניכרת בחוברת הזאת. אנחנו מקווים, שיעלה בידינו עוד להרחיב את הכתף ולצרף למערכת חברים מאוניברסיטאות אחרות, שהעניין קרוב לליבם והם מוכנים להירתם לעבודה זו בהתנדבות.

פנינו למספר חוקרים, אישים מן העילית המקצועית בארץ ובעולם, הידועים בזיקתם אל נושאי כתב-העת ומוכנים לסייע לנו ביעוץ ובקריאה של כתבי-יד, וביקשנו אותם להצטרף אל מועצת המערכת. וכנהוג בכתבי-עת עיוניים פרסמנו את רשימת החוקרים, שהביעו את הסכמתם, בעמודי הפתיחה של החוברת.

רצוננו לחזור ולציין ש'חוליות' הוא כתבי-עת מדעי. המדעיות, לפי ראות עינינו, נקבעת על-ידי הגישה אל החומר מתוך סקרנות, אהבה, דייקנות וללא משוא-פנים. אנחנו מודים לכל החוקרים, שתרמו מעמלם והסכימו לפרסם את עיוניהם ואת מסקנותיהם. אין לנו שום עניין או כוונה לחקות אורחותיהם של כתבי-עת מדעיים

אחרים, שכבודם במקומו מונח. עלינו לפרסם עיונים ותעודות – ובעיקר תעודות נדירות – מתוך הארכיונים הציבוריים או הפרטיים בארץ ובעולם. הווה אומר: לדלות פנינים גנוזות.

כאשר אנו באים אל הנושא הספיציפי של ספרות יידיש, הרי נפרסם גם יצירות ממכמני הספרות, שלא זכו לפרסום אלא בכתיבת, שהם היום ישנים, נידחים ונדירים, או אף בספרים, שאין הקורא העברי (וגם הקורא ביידיש) יכול בקלות להגיע אליהם. תעודות, איגרות, גם יצירות קטנות וכו' נפרסם במקור ובתרגום לעברית.

אשר לאיכות התרגום וסגנונו – כל האחריות היא על המתרגם. לא נתקן כאותי נפשנו תרגומים, ובייחוד תרגומים של מתרגמים בעלי־מוניטין בספרות העברית, ונתייחס לעבודתם כאילו היא מקור־לעצמו. מאידך גיסא – נשמח לפרסם דיונים מדעיים על בעיות התרגום מיידיש לעברית.

כבוד גדול הוא לנו להודות לכל התורמים, שבלעדי נדיבות ליבם לא היינו יכולים להוציא לאור חוברת זו. בראש וראשונה למכון כ"ץ לחקר הספרות העברית באוניברסיטת תל־אביב, וכן למכון ה'בונד' על שם שלום וישראל גאטאיינר באוניברסיטת חיפה, לרקטור אוניברסיטת חיפה פרופ' עליזה שנהר בשם האוניברסיטה, למשפחת רדזינסקי הנדיבה, שתרמה מתוך קרן הזיכרון למיצ'ל רדזינסקי ז"ל, למר אברהם קרן מירושלים שהפליא בנדיבות ליבו, לגברת חנה פור מעמותת שוחרי אוניברסיטת חיפה.

מן הראוי לציין במיוחד בתודה את תרומתה של קרן נ. ליטאָוַאָר מניו־יורק, שתרמה ל'חוליות' מתוך הערכת תכלית המפעל ומתוך אמון בעושים במלאכה.

אחרון אחרון חביב: הרי אנחנו מבקשים להודות לידידינו אליהו בנימיני, על המצאת 'ההגדה של פסח' של ה'בונד' (1900) וכן פרטים על יתר ההגדות, לפרופ' שמעון אברמסקי מלונדון, על צילום ההגדה הראשונה, משנת 1886, לד"ר אברהם נוברשטרן על כל עצותיו המלומדות והנבונות, לאריה אהרוני על המצאת הטקסט של 'אלעמען גליך' לשלום־עליכם ותרגומו, למיכאל זלוטין על המצאת הגלויה המיוחדת של אברהם רייזען. יישר כוח מגיע לכל המשתתפים שכתבו את עבודותיהם ותרמו לאיכות כתב־העת ולרמתו.

יישר כוח מגיע גם לגב' מרים לוריא על הדפסתה המעולה של כתיב־היד ועל הגהותיה המדוייקות.

תודה רבה מגיעה לד"ר ניצה בן־דב על תרגומיה לאנגלית של הקיצורים וניסוחם המדוייק.

לא נשכח, כמובן, את כל ידידינו מן הפקולטה למדעי הרוח של אוניברסיטת חיפה, שעודדו אותנו ועזרו לנו על כל צעד ושעל.

המערכת